

ÖRTÉNETI APOK.

FELELŐS SZERKESZTŐ
K. PAPP MIKLÓS.

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ár: Félévre 6 f. Egész évre 12. f. — Szerkesztőségi iroda: Lyceumi nyomda. — Kiadó hivatal: Gr. Teleki Domokos ház nagypiacz.

SZENCZI MOLNÁR ALBERT NAPLÓJA.

(Folytatás.)

1602.

Francofurti ad Maenum hujus anni triste et laboriosum initium habui, in typographia Joh. Saurius. Eum pro sua agnata Morgareta Martini Löchleri typographi filia compellavi. Frustra. Deus bone quantas hic molestias devoravi.

14. Februar. ☉ Gallicarum Orthodoxarum Ecclesiae minister Clemens Duboys commiserans meam conditionem apud typographum ad se accepit, et fraterne liberaliterque me apud se aluit peculiari assignato mihi Museo.

Apud ipsum praeter alia haec egi.

Dno Jac. Bongarsio Regis Galliae legato Epistolas 50. Andreae Dudisij Episcopi quondam in Hungaria Jaszoviensis et aliquot Savilij alicujus Angli propriis manibus scriptas ad Taddeum Caesareum missas descripsi pro precio. Item

Isaaco Genio Belgiae Ecclesiae ministro Hugonis Bruchtonis phrases apocalypseos ex veteri testamento manentes, cum alijs notis marginalibus in vetus testamentum, descripsi. Hic Francofurto discedenti mihi dedit duos taleros.

15. Martii ☽ prope templum D. Catainae equus furiosus insiliens me, vulneravit mihi utraque crura, possessor equi ab hospite ad magistratus citatus chirurgo pro me satisfecit. Pius iste pastor hospes meus (bone

Jesu) et ejus Judita carissima conjunx in hac mea infirmitate quam pie et christianissime curarunt. Ex fisco Ecclesiae mihi aureum gallicum dedit.

26. Claudius Marnius typographus me invitavit ad suum prandium et cum literis transmisit Hanoviam.

Ernestus Nolde in nundinis vernalibus incidens me donavit mihi duos taleros.

3. April. ☽ ex nundinis Francofurtensibus cum Forstero typographo Ambergensi Francofurto exivi, veni Stockstat, Aschemburg. Feria 2. Paschae Wirtzburg, Norinberg.

8. April. ♀ Veni Ambergam. Dno Spanhemio literas exhibens commendatitias Dni Thibaldi Meschij et Ingolstedio Dni Keckermannii ingressus collegium. Vixi illic ultra quadriduum. Supplicem libellum pro functione Illustri Propr. . . . et Senatui Ecclesiastico exhibui.

15. Factus sum paedagogus filij dni Joan. Friderici Gernandi.

23. Aprilis, festo Georgij, donavit Talorum; Pentecostis festo aurum Vngaricum, et emit tibialia.

2. Sept. vidi tentorium sangvin.

5. Septembris. ☉ vestes novas indui.

4. Octobris. Celebrante nuptias Theodoro Kleymero, hero illic convivante, cum hera locutus in horto de nuptiis desideratis et de Tossana Juliana.

1603.

Ambergae perturbatissime inchoavi hunc annum propter improbitatem Gernandicae familiae.

23. Januarii Amberga discedens veni

Altorphium. 24. Dno Rittershusio exhibui literas Dni Ladislai.

25. Januarij migravi in Collegium. Hic Dni Rittershusij Commentarios in priores Institutionum Juris libros descripsi pro precio, intra menses fere 4.

16. Maij e Collegio migravi ad Balnerum, quem 9. Julij deserui, et Dictionarium Latino Vngaricum inchoavi.

29. Maij. Exii Gnadenberg et Homburg, illic a Dno Lingelsheim ducatum Neomarckij, a fratribus duos taleros accepi.

6. Junij. Exhibui Noribergae supplicem libellum Gaudero, Scholarchae in Curia.

7. Junij incidi G. Dn. Baronem Steph. Tökölyi et Michael Karolyi in diversorio ad Bitterhold. Paulo post Andreae Asztalos Tyrnaviam occasionem de Biblijs edendis perscripsi.

19. Augusti literas ex patria et Tyrnavia accepi tristissimas, quibus nunciatur patris mei pientissimi Alberti Molnar obitus, et magna querela Andreae Asztalos.

23. Maij attulerunt Altorium Siderii maledicas literas.

7. Decembris absolvi primam Dictionarij partem conscribere.

25. Augusti Czegledio literas dedi Ecce-dinum.

12. Decembris. Obtinui a Dnis scholarhis Noribergensibus beneficium tenuis mensae et sex flor.

1604.

Altorfii laetus hunc annum inchoavi. Dictionarium Ungarico latinum mense Januario confeci. Noribergae Typographis ostendi.

10. Febr. Ad Dn. Eliam Huterum veni.

20. Febr. Dictionarium imprimere cepit Hutterus.

24. Augusti. Dictionarii impressio finita.

4. 7-bris, Noriberga Altorfium redij.

10. 7-bris. ☉ Hombergi Dn. Lingelheim dedit aureum; Neumarki Dnus Sölfleisch 2 tal. Dnus Rhumel flor. 1. pro exhibitis.

13. 7-bris. Noriberga Viennam misi 6 libros Dictionarij mei, Dn. Henkelio et patronis mittendos. Iter Pragam suscepi.

14. 7-bris ☉ Ambergam veni. Princeps 4 flor., quaestor Aureum Vng. Cancell. thaler. cum dimidio.

25. 7-bris veni Pragam.

4. 8-bris Exhibui librum Caesari.

3. 9-bris Fui Libokovicz, a principe Transsylv. 6 taleros accepi.

19. 9-bris accepi 50. flor. a Quaestore Caesaris, a Cancell. Vng. Tiburtio duos aureos, a Topos unum, a Dno Szentmariai alterum.

26. 9-bris discessi Praga per Kreystein, Berona, ubi Henrich Luteolam salutavi. Schebrach, Rochesaria, Biltzen Clodra.

2. X-bris ☉ Redij Altorfium.

9. X-bris accessi primam mensam.

Anno 1605.

1. Jan. fui Noribergae in prandio apud Dn. Cristoph. Reyh, pastorem Xenodochianum. In coena apud Doctorem Cimonem.

6. Martij mane legi cap. 25. Deuteronomij. Cecini Psal. 96. 7. 8. 100. 101. 102. Vespere 2. Cor. 3. proverb. 23.

7. Martij Altorfö Ambergam veni. 8. Nowberg, Schwartzefeld.

9. Flischbach ad Nob. Sebast. Gemmel.

10. Martij veni in Schönthal ad Concionem.

25. Martij discessi Flischbach, veni Walderbach monasterium.

26. Reichenbach nobile coenobium, inspexi bibliothecam.

29. veni Ratisbonam.

6. die April. exii Ratisbona, veni Sallam,

7. Neustat, Geisenfeld, Langepruck, Birnbach.

8. Eych, Augustam.

9. Fui in bibliotheca cum Dno Davide Heeschelio; bibliothecae est longitudo 62, latitudo XI. passuum, vidi hic codicem ex bibliotheca Budensi ereptum Graecum.

11. April. in hospitio ad insig. ursi physiognomus Sundus Aurifaber praedixit: post biennium me cum magno principe vel Herve animose collocuturum. Vide complementum infra fol. 532. sub anno 1607.

24. April. ☉ qui est Alberti, Augustae accepi literas Ratispona a Dno Danavero.

30. et ult. Aprilis veni Engelsperg apud Tichten ad Dn. Nob. Sebaldum Stantzing. Hic duos filios Sebaldum et Petrum mihi tradidit discipulos. Ego et isti in Academiam profecturi.

17. Junij discessimus ab Engelsperg.
18. Venimus Altorphium cum discipulis,
quos in primam classem collocaui.

Anno 1606.

Penultimo Januarii venimus in convic-
tum M. Georgij Mauritij Witebergensis.

9. Martij. Dominica Invocavit Psalteri-
um ad Gallicas Melodias vertere incaepi.

24. Maji absolvi Psalmum C. et cessavi.

1. 7-bris incepti vertere Psal. CĪ.

23. 7-bris absolvi totum psalterium.

Laus viventi Deo.

2. 8-bris discipulos ad patrem reduxi
Engelsperg et redij Altorfium, unde studio
edendi Psalterii et commoditatem redeundi
in patriam sperans 14. 9-bris redij Heidel-
bergam, ubi per septimanam fui in convictu
Gen. Dni. Nicolai Tököli.

24. Novemb. receptus fui in Collegium
Sap. et adhibitus ad mensam Dnorum per-
ceptorum.

6. X-bris Biblia Ungarica et Academica
bibliotheca Heidelbergensi ad me recepi.

1607.

20. Febr. discessi Heidelbergam, venique
Francofurtum, commendans Psalterii editio-
nem Paltenio, cui negata est licentia im-
primendi.

26. Febr. abij Francofurto Herbornam.

2. Martij Sigenam veni.

17. April. Redij Herbornam ad Dnum
Corvinum.

22. Incepit imprimere Psalterium meum.

12. Maji. elvégeződöt az Catechismus
es soltar.

19. Maji viszszamentem Sigenaba.

23. Maji Marpurgum veni.

24. ☉ Festo Pentecostes sacram syna-
xin accessi.

28. Maji veni Castellam.

29. Maji Milsungi exhibui Psalterium
Illustrissimo principi Mauritio Hassiae Land-
gravio.

31. Maji Rosenburgi pransus sum in
Palatio suae celsitudinis, qui finito prandio
audivit me benigne.

1. Junij navigavi cum Illustrissimo,
aderant in navi tres liberi, Otto, Mauritius,
Wilhelmus, principissa et Doctor Hermannus
Wolfius.

2. Maji accepi 10 thaleros Philippicos
et litteras ad Rectorem Acad. Marpurgensis.

8. Junij veni Heidelbergam. Exhibui
Psalterium Electori Serenissimo.

10. accepi 25 florenos.

12. Pransus cum Dno Hyppolico et Dno
Lingelsheim.

17. Redij Marpurgum, conduxim mensam
et Museum apud M. Cunrad Victorem et
Rupert Seipt.

26. Junij Lotrium conduxim.

27. Grammaticam Ungaricam compo-
nere incepti.

13. 7-bris. fui apud Comitem Solmen-
sem, Solmis.

15. Nov. misi gallicum dictionarium
Inclyto Ottoni Landgravio.

26. 9-bris. Litteras accepi cum X̄ tha-
leris ab Hermanno Thalmilero ex Fridewalda.

20. X-bris accessi ad mensam Joh.
Wilhelmi Pugilis.

1608.

23. Februarij venerunt 5 populares
Ungari Marpurgum. Georg. Varadi, Michael
Szepesi, Foktói, Stephanus Debr. Joh. Keserüi.

8. Martij Joh. Turnovius Polonus doctor
promotus.

13. Martij tertium inspexi S. Elisabe-
thae sepulchrum pretiosum cum popularibus
et Turnovio.

5. Aprilis Marpurgo Hanoviani abij
bibliorum edendorum gratia.

8. April. veni in familiam Dni Joh.
Rodolphi Lavateri Tigurini Rectoris Scholae
Hanoviensis.

2. Maji impressio bibliorum coepta.

12. Junij recudi curavi Apologiam Un-
garicam Boczkai.

19. 7-bris finita est impressio biblio-
rum Hanoviae.

6. 8-bris Marpurgi accessi mensam Cu-
nigundis Ferinariae a Mag. Cunrade Vietore
relictæ una cum 4 liberis Baronibus ab Ho-
diegowa Boomis et eorum praeceptore Joh.
Filitzki et Jos. Phil. Treutlero.

1609.

10. Januarii Illustr. Princeps Mauritius
cum conjuge et filijs ingressus est paedago-
gium et proposuit argumentum extempora-
neum discipulis classis.

14. Aprilis Francofurto adduxi Marpurgum Stephanum Laskai mihi commendatum a Dno Petro Czene.

22. Maii Abiit Stephanus Laskai.

4. 7-bris. dysenteria grassante fugimus Wildungen.

2. 8-bris redij Wildungo Marpurgum.

4. 8-bris mensam cathani Dulcis Sabaudi accessi.

1610.

6. Januarii. Epiphaniae accersitus veni ad Cunigundam Ferinariam hospitam veterem honorandam, quae monuit de solvendo debito 52 thalerorum pro convictu. Donavit mihi concionem, in funere matris suae habitam cum epicediis patri suo scriptis.

14. Januarij. Hazassagi tisztességes szandekomat megjelentettem Cunigunda asszonnac, ki azt felelte, hogyha istentől neked rendeltettem, megleszen.

29. Maij Marpurgo Hanoviam abij grammaticae Ungaricae edendae causa.

9. Junii coepta est impressio grammaticae Ung. 23. finita.

26. redij Marpurgum.

2. Julij. cum ornatissimo Roberto novitio abij Cassellas.

4. Julij lustravimus arcem, hortum, bibliothecam, promptuarium peregrinarum mirabilium, armamentarium.

9. Julij ☉ accepi responsum, honorarium ab Illustrissimo principe meo Langravio.

10. Julij. Casselis reversi vidimus generalia Hassiae Hospitalia Marcushausen foeminarum Henau virorum mirabiliter affectorum.

12. Julij. Witeberga populares Ungari 8 venere Marpurgum. Korotz, Bényés, Fegyverneki, Kertvelyesi, Thasnádi, Varsanyi, Bornemisza, Komáromi.

13. Julij irtac kertemre Martinus Totfalvinak Witebergába hogy az Joh. Decii Adagiomos konvetskeit nekem küldgye.

20. Julij Hospitae meae Cunigundae arrham dedi 3 aureos, Ungaricum unum, et duos Arabicos. Illa mihi auream principis Mauritiij effigiem.

3. Augusti Mentem be Heidelbergaba, salutalni az ott valo popularisokat, kiknek ajandekoztam grammaticacat, irtam Magyarorszagba Patakra és egyébüve.

25. Augusti verti conspiracyonem Kenedianam Transsylvanicam, misi eam versionem Dno Brederodio.

7. 7-bris Cum meo Roberto veni Herbornam Dillenburchum febris meae depellendae gratia.

14. 7-bris discessi Marpurgo, veni Hanoviam edendi Dictionarii trilingvis gratia.

16. 7-bris veni in Convictum Villerii Tytopographi.

28. 8-bris Elkezetet nyomtatása az Dictionariumnac.

5. X-bris Lexici prima pars cudi coepta. (Folytatása következik.)

I. RÁKÓCZY GYÖRGY NEJÉNEK Lorántfy Zsuzsánnának

LEVELEZÉSE.

1646—1648 között.

Közlő: Szilágyi Sándor.

XXVII.

1647. Sept. 28.

Életemig való alázatos szolgálatomat ajánlom nagyságodnak stb.

Kegyelmes asszonyom, Gyaluban 25. septembris nekem iratott nagyságod levelét ma vöttem Munkácsról, az ur ő nagysága küldte meg, melyben minemő dolgokról parancsol kegyelmesen nagyságod, alázatosan érttettem.

Az mi kegyelmes urunk betegeskedése nem kicsiny szomorúságunkra vagyon mindnyájunknak, kik nagyságtok igaz hívei, szolgálói vagyunk, alázatos könyörgésönkkel esedezünk az ur istennek, ő szent felsége könyöröljen meg rajtunk és ő nagyságának adja meg előbbeni jó egészségét; bizonyos dolog, kegyelmes asszonyom, az betegség az uton nem könnyebbedik, sőt nehezedni szokott, de talám az ur isten elveszi ő nagyságáról nyavalyáját és egészségét megadja hamar idő alatt, hogy az kijövetel meglehet.

Csernel uram és Klobusiczki uram elmentek volt Munkácsra, de mivel Klobusiczkiné asszonyommal egy levén Dajka Istvánné, meghalván az, annak temetésére kéred-

zettek volt haza ő nagyságától, most ismét oda vagyon Klobusiczki uram. Csernel uram beteges az hidegfogás miatt, mindazáltal ma megindult vala ő kegyelme, de az ur postáját találván elől, ki megmondta, hétfőn az ur ide indul, úgy jött vissza ő kegyelme, ez jövő szerdán ebédre, írja ő nagysága nekem, hogy Patakra jő, hála az ur istennek, jó egészségét írja ő nagysága, kiben tartsa sokáig ő szent felsége ő nagyságát. Az morvai juhokra gondom leszen, kegyelmes asszonyom, magam is regéczi majorságban rendeltem volt immár magamban telettetéseket, és immár értvén nagyságod kegyelmes akaratját is, ott teletetem. Az nagyságod barmainak, kiket bécsi köre hajtattam, itélem, nem kell szénát szerzenem, az mint egy bécsi kereskedő ember irt Mednyánszki Jónás uramnak, melyet tegnapelőtt beküldtem, az mi kegyelmes urunk levelében includálván, ha csak 40 negyven talléron kelne el is vagy az reádással, mert minden százra 12 ökröt adnak most, azzal 35 talléron menne el is, de jobb eladni, az árát Ledniczéről Regéczért adhatnák. Sertés marhákkal még ide nem érkeztenek s immár ideje volna. Az kápirók tetszése szerint könnyő az vakolást levéeteni az falakról, s úgy vakolathatják, az mint ők az íráshoz jobbnak itélik, az hozzá való költés semmi, kegyelmes asszonyom; az kárpitok hanemha ezután lesznek meg.

Az szöllők szedetéséhez nem kezdetek mindaddig is, mig nagyságod ujobban való parancsolatját nem veszem. Állani való szőlőkre az Hegyaljáról is gondom leszen, kegyelmes asszonyom. Pocsaji udvarbirónak esztendeje nem messze vagyon, de higyje nagyságod, itt kinn oda udvarbirót nem tudok állatni, eleget gondolkodtam felette és próbáltam is egynehányat, de reá nem veszik magokat. Ajtó az pataki házakra elég vagyon. Ezek után stb. Datum in S.-Patak, die 28. septembris, Anno 1647.

Nagyságod alázatos szolgálja, mig él
DEBRECZENI THAMÁS.

Külczim: Illustrissimae ac Celsissimae Principissae Dominae Dominae Susannae Lorantffii stb.

(A levél Debreczeni saját írása.)
(Eredetije a m. k. kamarai levéltárban.)

XXVIII.

1647. October 2.

Életemig való alázatos szolgálatomat ajánlom nagyságodnak mint kegyelmes asszonyomnak stb.

Kegyelmes asszonyom, nagyságodat tudósítottam volt az szüretnek elkezdése felől, hétfőn s kedden, ma szerdán az Előmalban szedetjük, ma el fogjuk végeztetni ezt az előmali szöllőt, bizony valóban meg kezdett volt rothadni, ha még tovább állott volna az szöllő szedése, sok kár lőtt volna benne. Álló szöllőt is vittem az felső szöllőből százhuszonkilenc cseberrel, fel is vagyon kötözve, most hogy az szöllőbe kiindulék, meg is nézegettem. Ugy remélem, elegendő is leszen. Kegyelmes asszonyom, az majorságból püspök uraméknak, Csulai uram és Medgyesi uraméknak adassak-e egy-egy hordó bort, nagyságod kegyelmessége, parancsoljon nagyságod felőle, talám egy-egy hordócskával nem árt adatni ő kegyelmeknek. Mostan onnan belől kijövék az várból, oda tértem vala be látogatni püspök uramhoz, tegnap igen nehezen volt, mostan mégis valamennyire megszabadult az kólikából ő kegyelme. Könnyebben vagyon, ugyan kétes, hogy el nem takarodott tegnap ő kegyelme az más világra, most immár ő kegyelme jól beszélgete vélem. Onnan Lő doctorhoz menék, annak meg tegnap megállott az szava, csak az torkában hereg vala szegény, onnét úgy jöttünk ki ide az szőlőben. Az jószágbeli dézmát is, kegyelmes asszonyom, elvégezték, ma be is takarítják az mi lészen mind, nem sok dézma jut, az mint látom, itt az város szöllőjéből, azok is elvégezik ma az szedést. Az szent Ur Isten nagyságodat örvendetes jó egészségben áldja meg sok esztendeig boldogul. Datum in Promontor alias Előmal vocata. Die 2. mensis octobris Anno 1647.

Kegyelmes asszonyom nagyságodnak
méltatlan alázatos szolgálja
CSIKÓ MIHÁLY.

Kegyelmes asszonyom, közel hatvan köből almát szerzettem vala itt az jószágba, igen szép tányér-almákat, Kis-Fakalon? az felső házakba rakattam egy részét, de felett(e) rothad.

Külczim: Illustrissimae ac Celsissimae Principissae Dominae Dominae Susannae Lorántfi stb.

Kivül: 1647. oct. Csikó Mihály fejevári udvarbiró.

(Eredetije a m. k. kamarai levéltárban.)

XXIX.

1647. Oct. 12.

Alázatos hűséges szolgálatomat ajánlom nagyságodnak stb.

Jó reménység alatt nagyságodat alázatosan úgy tudósíttattam vala, hogy ez héten az vetést elvégezzük, de az nagy száraz aszályságnak miatta nem boronálhatni, kegyelmes asszonyom, egyébképen ugyan elvégezhetjük volna, az szegénység itt az Mezőségen igen keveset és inkább semmit sem vethetett, és ha isten az üdőt meg nem fordítja, vetetlen maradnak az földnek kemény volta miatt, eddig, kegyelmes asszonyom, vetettünk cub. 1078//. isten az baranálásra alkalmas üdőt szolgáltatván, az többire is gondom leszen. Az szüretnek mivelta felől szintén most nagyságodat bizonyosan nem tudósíthatom, mivel, kegyelmes asszonyom, az örményesit ma ha elvégezzük, az szentmártonihoz pedig az jövő hétfőn fogunk, az is azért, kegyelmes asszonyom, végben menvén, nagyságodat mindenekről voltaképen tudósítom, mindenekről extractust küldvén generaliter.

Pínzt, kegyelmes asszonyom, többet 210 forintnál nem küldhettem, mivel az korcsmárosok tudván számadásoknak idejét, még Szent-Mihály napja előtt félre állattanak azok, az kicznél ugyan felesen volna, az feleségeket megfogattam, most úgy kéredzenek, hogy megjű az férjek az enyedi sokadalom után és pínzt hoznak, kételen vagyok, kegyelmes asszonyom, az szerint riasztani meg őket, mert magok elkölvén az pínzt, egyébképen meg nem vehetném rajtok; mennél hamarébb azért, kegyelmes asszonyom, felszedvén az restantiát, arrúl való extractussal együtt adminisztrálok. Az sárkányi korcsmárost, kegyelmes asszonyom, az szeriut nem vehetem elő se számadásra, se pínz adminisztrálásra, az számtartó ment volt oda, kegyelmes asszonyom, hogy számot vessen vele és pínzt

hozzon, de nem találván otthon, nem gyűzött utána várakozni, el kellett jünni, mostan esmét elküldtettem utána, 40 hordó bort árult ki, melyeknek az áraban nekem fl. 150 adminisztrált, nagyságodnak fl. 208, ha ugyan nem jű, irtam, kegyelmes asszonyom, az udvarbirónak, hogy fogassa meg, kételen az szüret után oda kell mennem. Uj bor, noha, kegyelmes asszonyom, annyi nem leszen mint tavaly, de úgy itélem, kegyelmes asszonyom, árosabb leszen, mivel csak Besztercze székben is harmadfelével jár egy forinton. Marosvásárhelyen is leszen nagyságtok számára tiz hordó dézma bor, ha nagyságod kegyelmessége, jó volna azokat Örményesre szállítani, igen jó borok lesznek azok is; ha Medgyes székéből, kegyelmes asszonyom, ötszáz vedret deputálnak, avval együtt elegedendő borunk leszen, oly reménységben vannak az emberek, hogy az erdélyi helyhez képest jó borok lesznek. Az terminusra nem tudom, kegyelmes asszonyom, ha nagyságtok ott nem leszen, kívántatik-e ó borokat szállítani. Az itt való jószágban semmi egyéb oly dolog nincs, kegyelmes asszonyom, mely táblára való volna, hanem csak az solymosiakkal való dolog, kik az kóród-szentmártoni határban nagy darabot birnak, semmi közök nem levén hozzá, mindennemő arrúl való jegyzések az megholt directornál voltak, ha eddig végben ment volna, arról az határról sok szép haszon jűtt volna be nagyságtok számára. Minden itt levő nagyságod marhái istennek hála, kegyelmes asszonyom, békével vannak, az negyedfü gyermeklovak mellül, kegyelmes asszonyom, ötöt metszetteken meg, azok is még eddig szenvedhetőképen vannak. Az sertés marháknak még elegedendő makkjok vagyon, birsalma leszen, kegyelmes asszonyom, öt vagy hat köböllel igen szép, az nagyságod kegyelmessége mit parancsol felöle. E télen, kegyelmes asszonyom, oly derekas külső dolgom nem levén, nagyságodnak könyörgök alázatosan, méltóztassék praefectus uramnak parancsolni, számadásimat vetesse ő kegyelme oly exactorral elő, mely az télen ki is adhassa az difficultásokat, hogy én is, isten életemet megtartván, és az üdű kinyilatkozván, érkezhessem el az nagyságod szolgálatjára. Buzavermeket, kegyelmes asszonyom,

mennél hamarébb csináltatok. Isten tartsa meg stb. In curia Örményessiensis, die 12. octobris, Anno 1647.

Nagyságodnak alázatos szegény szolgája
ALVINCZI PÁL.

P. S. Az méhekért, kegyelmes asszonyom, mivel Betthlen Péterné asszonyom halála után jüttek volt . . . meg nem adtam, az nagyságod kegyelmessége, ha meg kelletik adni. Az nagyságtok dolgában, kegyelmes asszonyom, gyakorlatossággal kelletvén széllyel küldözmem szabadosokat, méltóztassék nagyságod egy salvus conductust adatni, mert isten tudja, kegyelmes asszonyom, hogy csak szállást sem adnak, nemhogy gazdálkodnának valamivel magának és lovának, de meg akarván szállani is, kiverik, mely miatt gyakorta fogyatkozás eshetik az nagyságtok dolgában, főképen Sárkányban való járáskor, lovak elállván, adjanak lovat alájok, az, kegyelmes asszonyom, igen nagy terhekre nem lehet az királyföldön.

Külczim: Illustrissimae ac Celsissimae Principissae Dominae Dominae Susannae Lorantffii stb.

(Eredetije a m. k. kamarai levéltárban.)

XXX.

1647. Dec. 6.

Alázatos és hűséges szolgálatomat ajánlom nagyságodnak stb.

Kegyelmes asszonyom, nagyságodat akár az itt való állapotok felől tudósítani: istennek légyen hála, még eddig mindenféle majorságbeli marhák békével vannak egyéb, csak szintén hogy a veres pulykák halnak, nem tudok, kegyelmes asszonyom, mit nekik tenni, mind boros czipóval s mind egyébbel tartattam, hogy inkább életet adhassak nekik, de csak nem akarnak élni. A szöllőkben, kegyelmes asszonyom, holmi parlag vagy, azt most, kegyelmes asszonyom, ültetetem tőszöllővel, mivel arra most itt igen jó idő vagy. A nagyságod kegyelmes parancsolatja szerént Basa Mihályné asszonyomnak én megadattam mindent a leány számára, a kit ő kegyelme ott tanét. A morvai juhok gyapja felől is akarám kegyelmedet tudósítania: vagy, azon posztónak való ez idei tavaszi gyapju az ujkeresztyéneknél cent. Nro 3,

libr. 126. Vagyon megint süvegnek való ősz ez idei gyapju ugyan nálok cent. Nro. 4/101. In summa cent. Nro 8/87, kegyelmes asszonyom, ők egyáltalában többet mázsájáért igérni nem akarnak fl. 26, nem is adnak; azért, kegyelmes asszonyom, nagyságod parancsoljon felőle, mit kellessék cselekednem a gyapjuval, oda adjam-e 26 forinton az ujkeresztyéneknek vagy nem, vagy hogy pedig más szükségre fordittassam. Valamint nagyságod parancsolja, kegyelmes asszonyom, a szerént akarok eljárni a dologban. Azért, kegyelmes asszonyom, a nagyságod kegyelmes parancsolatját várom, a mint minden tisztém szerént való dolgok felől, ugy a morvai juhok gyapja felől is. Minden itt való dolgokra, kegyelmes asszonyom, szorgalmas gondviselésem vagy. Ezek után stb. Datum in Alvincz, die 6. decembris, Anno 1647.

Nagyságod alázatos szolgája
BUDAI PÉTER.

Külczim: Illustrissimae ac Celsissimae Principissae Dominae Dominae Susannae Lorantffii stb.

Kivül (más kézzel): Az hűség levelét vöttük, irását értjük, hogy az veres pulykák halnak, csak egyébféle majorságink legyenek békével, az türhető, noha az is ugyan kár, hogy pedig az szöllőkben való parlagokat szöllőtővel rakatja, azt jól cselekeszi, ezután is az minek idejét látja, el ne mulassa. Az murvai juhok gyapját nem kell olyan olcsón oda adni, csak legyen ott jó helyben, de rá kell vigyázni, hogy el ne cseréljék, mert inkább ide kihozatjuk; mi az ősz gyapjunak mázsáját 33 talléron adtuk, s ha költünk is reá, de mégis feljebb megyen az ára s jutalmasobban esik minekünk. Bálpatakiné házához hűséggel küldjön el s láttassa meg mint vannak. Secus non facturus. Datum in curia nostra Tokaj, die 15. decembris, Anno 1647.

Expedita Tokaj, 15. decembris 1647.
Provisor Alvincziensis.

(Eredetije a m. k. kamarai levéltárban.)

XXXI.

Apr. 25. 1648.

Tekintetes és méltóságos, nekem kegyelmes asszonyom. Árvai állapotom szerint

való alázatos szolgálatomat ajánlom nagyságodnak stb.

Nagyságodat mindennyi keseredett állapottal lévén is, ez alázatos iratom által megtalálni el nem mulathatám. Engem, kegyelmes asszonyom, Isten ő szent felsége ujabban sok keresztrel és keserűséggel látogata meg. Édes kedves uramat is egész Karácsontól fogva való hosszú betegeskedése után ez elmúlt Husvét innepe előtt való szombaton ez árnyék világból kivéven előlem, engem nagy keserves árvaságra hagyván, de az mindenekkel szabadon bíró Istennek akaratjáról és látogatásáról abban is nem tehetek. Azonban oda be levő jámbor szolgálóinknak is levelek érkeztén, kik között nagyságodnak méltóságos levelét is vettem és értettem, hogy az vécsi jószág állapotja felől jámbor szolgálókkal nagyságtok végezett, Isten nagyságtokat ebbeli kegyelmes jó akaratjokért áldja meg; igaz, az fejedelem ő nagysága hosszú terminust hagyott azon kevés pénznek is letételére, de ha különben nem lehet, azt is, Isten addig éltetvén, kénytelen leszek megvárnom, kiben ha miről nagyságodat jámbor szolgálóim megtalálják, és más dolgokban is nagyságodat kérem alázatosan, előbbeni kegyelmességét meg nem vonván tőlem, legyen nagyságod ennekutána is minden jó akarattal. A mellett az ott levő kevés marhának is ide fel szabadon való hajtására nagyságod adasson nekik egy uti levelet, ki mellett szabadon és békével járhassanak. Kit, ha az Ur Isten éltet, minden időbeli alázatos szolgálattal és isteni imádságimmal én is nagyságodnak meg szolgálui igyekezem, kívánván, hogy Isten tartsa és éltesse stb. Datum in Arce Trencsin die 25. Apr. Anno 1648.

Nagyságodnak alázatos szolgálója, mig él

Néhai tekintetes és nagyságos gróf Illésházy Gáspár uram meghagyott özvegye
Gróf THURSÓ ILONA m. p.

Kivül más irás: 1648. M. Apr. G. Illésházy Gáspárné asszonyom ir az ura haláláról és Vécsről.

Külczim: Tekéntetes és méltóságos

Lorántffi Susánna stb. én nekem kegyelmes asszonyomnak adassék.

(Eredetije a m. k. kamarai levéltárban.)

XXXII.

1648. Sept. 6.

Életem fogytáig való alázatos szolgálatomat ajánlom nagyságodnak stb.

Miolta, kegyelmes asszonyom, Máramarosban való lételekor nagyságodnak tettem vala külömbséget az ott való s lugosi rákok között; látván is, hogy nagyságod előtt kétkedésben ment abéli szóm, mind igyekezem magamat kiféselni s nagyságoddal is elhítenni igaz voltát akkori mondásomnak, de mindaddig is nem lehetett, mig nagyságtok kegyelmessége után hitván házomhoz nem jühettem; ide érkeztén pedig, elsőbb dolgom is az volt, hogy nagyságod előtt való szómnak eligazítója lehetnék, melyre nézve küldtettem is egynehány rákokat az nagyságod méltóságos szemei eleiben, könyörögvén igen alázatosan, ha még elégtelenek az kiszéjtésből, itéletben nagyságod méltósága előtt ne legyek, mivel még nem az örögben küldtem; ha pedig ezek alkalmatlanok s három máramorosi rák ráké (sic!) nem telik, (melyet úgy reménlek, kegyelmes asszonyom, ha szintén meg nem haladná is, de elérkezik hárommal) hadd küldhetek nagyobbakat.

Az mellett, kegyelmes asszonyom, az nagyságod reám, méltatlan nevelt szolgálójára az utra való kegyelmes gondviselését ha meg nem szolgálhatnám, isten legyen megfűzetője; ezek után az szent isten vegye nagyságodat stb. Költ Kövesden 6. Septembris Anno 1648.

[Nagyságodnak méltatlan szegén
hive, szolgálója

BARCSAI ÁKOS m. p.

Kivül más kézzel: 1648. Mensis Septembr. Barcsai Ákos uram.

Külczim: Illustrissimae ac Celsissimae Principissae Dominae Dominae Susannae Lorántffi stb. Dominae Dominae mihi naturaliter clementissimae.

(Az egész levél Barcsai Ákos írása; eredetije a m. k. kam. levéltárban.)